

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Crensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skilpni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano med tekstom vsaka reč 2 D mali oglasi do 10 reči 5 Din. više vsaka reč 1-50 Din.

Mir štete meti?

Vsi pravite: tak je. Jaz pa pravim nasprotno: vi boj štete meti. Zakaj pravim to. Ka je bojna? Boža kaštiga. Zato prosimo v litanijah vseh svetov: Bojne reši nas Gospod. Boj je boža kaštiga i to ta največša kaštiga, z šterov Bog te vdari svet, gda je hūdobija njegova tak narasla, da drūge kaštige ne streznijo, ne predremijo človeštva, gda drūge kaštige ne zadostijo božoj pravičnosti, gda drūge kaštige ne sprosijo po pokori smilenje blodnomi človeštvi.

Samo eden je moro svojega brata, Kain Abela i je razjaljen Bog.

Z trepetom je morilca pitao: „ka si včino, glas krvi tvojega brata kriči k meni gor v nebo“. Samo edna Gomora i Sodoma je bila nečista, pa Bog jo je z žveplenim ognjom pokončao. Samo eden Kam je osramotio svojega očo Noeta, pa pod preklestvo je spadnolo celo njegovo pokolenje. Samo eden veren narod so preganjali egipčanski i palestinski poganje i prvi so se potopili y Rdečem morji, drūgi pa pod mecom spokapali. I tak ide zgodba božih kaštig do dnes naprej pa se stavi pri grozovitoj planini hūdobij naših časov. Na sto i sto jezere neudžnih bratov i sester krv se je prelevala i se prelevle po širnem sveti pa kriči gor k Bogi v nebo. Pa ta krv Boga ne bi genola? Sodoma i Gomora sta se razširile na celi svet, gdistija je dorasla na največšo dužino, širino i višino i zasmrdela od kuče do palače, od delavca do vučenjaka, od podložnika do zapovednika... Bog duze toga smradu ne mogo prenašati...

Starisje, naprej postavljeni, voditelje se ošpotavajo, strelajo, kolejo, proti njim se buntajo smeti človeče družbe. Bog, ki je vretina vse oblasti, duze toga ne mogo trpeti.

Boj proti kat. Cerkvi, proti vernim narodom, proti krščeničkom, ki spunjavajo verske dužnosti je pa ne samo zapirao te, i ropao vseh pravic kak tudi vrednosti, nego podirao je cerkve, klao je Bogi posvečene osebe, oskrunjavao je za božo čast namenjene reči i celo, ka je groza povedati, boj je napovedao samomi Bogi. I Bog je te boj sprejeo. Tak ga je sprejeo, ka je človeki nehao na volo, naj dela ka šče. Vekše kaštige nema na sveti Bog, kak gda človeka prepusti samomi sebi.

Boža pravičnost mora kaštigati, greh mora pokoro dobiti, da se strebi z človečih duš i da pokora gene smilenost božo na odpuščenje i skrajšanje kaštige. Pokojni Sv. Oča so zapisali, da svet nikdar ne bio tak pokvarjen od časa potopa, z šteroga se rešila samo Noetova družina, kak dnesden. A so tudi povdarili Kristušov namestnik v Kristušovom imeni, da svet se je dužen pokoriti, da ga reši samo pokora.

I se je svet pokorio? Začeo se je po svetovnoj bojni, a hitro se je navolo pokore. Začeo je svoje pogūbe ples, kak je grmeenje topov zamučalo i te ples pleše vsikdar bole divje.

Milijoni ne smejo vervati, Boga moliti. I svet? Ne gene se za to.

Milijoni so potopleni v vse hūdobije. I svet? Smeje se njim. Siromakom se v nebo kričeče krivice godijo. I svet? Z trdim srcom ide mimo njih. Keliko so zgūbili v zdajšnjoj bojni svoje drage, svoje domove, keliki zgūbili življenja, zdravja. I svet? Poslušajte radije, igra za igrov se glasi, pokore nigde ne. Proščanja se s plesom obhajajo, z nečistostjov i pijanostjov oskr-

Volitve v senat.

Novembra 12. v nedelo se bodo vršile volitve v senat po dozdajšnjih predpisih i po tumačenju zakona. Kraljevski ukaz bo določo, gda se pozove na sejo novo zvoljeni senat.

10 zapovedi ruskoga vojaka.

Zveza brezbožnikov je zročila ruskoj boljševiškoj vojski, štera je vdrla v katoličansko Polsko, desetere zapovedi, štere se glasijo etak:

1. Mislj na to, da nega Boga, ki bl te mogoče čuvatl pred sovražnikovov kruglov.
2. V mirnom čast i tudi v bojni moráš biti popolnoma brezbožen i misljiti nato, da tvoja smrt lahko prinese 100 milijonom ljudi oslobojenje.
3. Vsaka cerkev, molitvarnica all sinagoga je lahko gnezdo tvojega sovražnika.
4. Sovražnik brezboštva naj se ti ne mili.
5. Skrbi za to, da se tvoj tovariš tudi v nevarnom položaji ne spove dūhovniki.
6. Vsakšj poiskus ropanja cerkev, molitvarnic all sinagog se mora z oboroženov silov zatreti, kajti te morajo kak spomeniki preminočih časov ostati ohranjene.
7. Ostani v bojni brezbožen i probaj svoje sovražnike pridobiti za brezbožno gibanje.

8. Po končanoj bojni bo svet popolnoma brezbožen.

9. Sovjetska unija ostane vsikdar čuvarica mednarodnoga brezbožnoga gibanja.

10. Brezboštvo ostane i bo zmagovalec.

Pripomba. Nastane pitanje, zakaj ščejo boljševiki čuvati katoličanske cerkve, protestantske molitvarnice i židovske sinagoge na Polskom? Kakši spomeniki so to na nje? Zato je ščejo čuvati, ka pri tem a) prišparajo na izdatkaj, ar te spremeniyo v gledališča, plesne dvorane, skladišča itd. b) Obrūgim pa zato, ka ž njimi hujskajo proti Bogi: glejte, če bi bio Bog, ne bi dopūsto, da se njegove hiše onečaščajo.

Šatanska agitacija so te gornje zapovedi. Krščenič naj ti odprejo oči.

Šatanska agitacija, štero sam pekeo vodi po dopuščanju Boga, da se kaštiga grešen, nepokoren svet.

Kardinal Hinsley angleškim vernikom.

Westminsterški nadškof, kardinal msgr. Hinsley, je te dni izdao pastirsko pismo, v šterom med drūgim pravi:

„V tom hipi preiskūšenj sam ešče bliže pri vas. Želem, da bi vse, ka koli se bo zgodilo, sodoživlao z vami kak dober pastir, ki prebiva noč no den, v nemiri i miri pri svojoj čredi.

Zdajšnji čas zahteva hrabrost i močno vero. Zavedamo se, da je Bog, ki nas je stvoril, naš Oča i naš najbolši prijateo. Što koli je, za vsakoga izmed nas skrbi posebi. Vsakšega izmed nas pozna po imeni. Nadnaravna batrivnost je sad naše katoličanske vere.

Boža Previdnost nas vzdržavle i rešavle v bojni, kak v mirovnom časi. Če Bog zahteva zdaj od nas žitev i nas preiskūša, se to zgodi, da nas približa križi; to je znamenje, v šterom bomo na slednje vsi zmagali.

Opominam dūhovnike i vernike, da je dužnost iskrene molitve zdaj še bole potrebna, kak inda. Spomnite se na moč svete meše i večkratnoga svetov-

ga obhajila. Pribežite h Kralici mira. Prosite božo modrost, da bo vodila našo vladu, prosite vseemogočega Boga, da bo podelo zmagu pravičnim. Molite za poglavara svete Cerkve, ki je vse včino, da bi preprečo bojne grozote. Molite tudi za dūše tistih, ki bodo spadnoli kak žrtev strahotnoga načina modernoga vojuvanja, za možke, ženske i deco, ki so bili že žrtvūvani Molohi. (Moloh je poganški bog, šteromi na čast so inda deco klali.)

Vsi verniki so dužni, da se žrtvūjejo za blaženost domovine i poslušajo vsa navodila za varnost. Vsi smo dužni, da se strnemo v enotnost i zavūpamo višioj gospodi.

Tolaži nas skrb i delo za varstvo dece i sočustvūjemo za bolečinov mater, štere so se ločile od njihovih najdragocenejših kinčov.

Naj bi vas Bog smilenja i Bog vse tolažbe sprijao v svoje mogočno varstvo, zdaj i v vseh dnevaj tmice, dokeč nas ne pripela k svetlosti i miri svojega nebeskoga kraljestva.“

Stol sedmorice v Ljubljani.

Zdaj, ka se vrejuje hrvatska sedmorice. Te sodnije oddelek B se zdaj preseli v Ljubljauo pod imenom: Vrhovno sodišče v Ljubljani.

njavlejo te, gda se indri cerkvi podirajo i dūhovniki zapirajo.

Spovednice zevajo od praznote, cerkvene klopi prašina kinči, na oltare pavuk devle svojih mrež rože — gorečnost je vgasnola, niti največše bože i cerkvene zapovedi se ne spunjavajo od vnožine vernikov. Pa čakamo mir? Gda se indri listi krščanski zabranjujejo, gda je za 38 milijonov katoličancov samo 5 krščanskih listov dovoljenih te, gda na stotine izhajajo protivnerski listi, te si mi naročamo medle, celo brezbožne liste, brez vsebine Kristušove vere. I mir čakamo?

Gda nedel i svetkov ne svetimo, oštarije, senja, trštvo i drūge nepotrebne reči obiskavlemo mesto cerkve, gde nas tje dne dugo čaka Jezus — čaka zaman, — vūpamo si mi ešče na vūsta vzeti reč: mir nam daj! Pa ne vemo, da je vladar mirū samo on, koga zametavlemo!

Razgled po katoličanskem sveti

Francija. V cerkvi Notre Dame v Parizi so se 11. i 12. sept. vršile molitve za mir. Na poziv kardinala Verdiera se je teh molitev vdeležilo vnojo ljudstva. Svečano sv. mešo z asistentov je služo Mons. Verdier.

Združene ameriške države. V New Yorki se je vršo kongres „Amerikanski katoliških mladenk“, šteroga se je vdeležilo veliko številno članic. Začno se je s pontifikalnov sv. mešov, pri šteroj je bio podeljen papov blagoslov. Na tom kongresi so ugotovili, da 11 milijonov ameriških žensk dela v fabrikaj, tak, da so 6 do 12 vör ne doma. 60% teh žensk ne zdržava samo sebe, nego tudi svojo družino.

Portugalska. V Caldas da Raihna se je vršo Eucharistični kongres za lisbojski patriarhat. Kongresa se je vdeležo lisbojski patriarh, predsednik sabora kak zastopnik vlade, civilne i vojaške oblasti i velka vnožina naroda. Mesto je bilo okrašeno z državnimi i papovimi zastavami. Skūpno sv. obhajilo, procesija, češčenje Najsvetejšega — vse to je dokazalo, da narod živo verje v Eucharističnoga Boga.

Krščanski tisk v Španiji se krepi, čeravno je bilo med državlanskov bojnov vmorjenih tudi 44 katoličanskih novinarov. Samo od znanoga bivšega katoličanskoga dnevnika „El Debate“ je spadnolo 20 urednikov pod strahovladov marksistov. V Madridi je pred bojnov izhajalo 16 dnevnikov. Zdaj levičarskih nega več, ostali pa so se združili tak, da majo zdaj 5 dobro vrejenih krščanskih dnevnikov.

Na Japonskom vzdržavajo redovnice 41 katoličanskih srednjih i poklicnih šol. Na teh zavodaj majo 11.170 vučenk. Med 1161 redovnicami jih je 672 Japonek. Poleg šolstva zdržūjejo 15 bolnic i 50 različnih karitativnih ustanov.

Gospod Stalin. Kak poročča „Cerkvena služba“ iz Moskve, je bio nedavno ob priliki spominskoga svetka v Tiflisi odkriti nagrobni spomenik, kronani s srpom i hamrom, Stalinovoj materi, ki je vmrla 1937. l. Nagrobni spomenik nema nikšega imena, samo začetne črke matere rdečega diktatora, ki je bila v življenji globoko verna žena i štere slednja žela je bila „prosti nagrobni spomenik s križom.“ Kda se je za Vūzem 1937. l. zvedilo, da se je Stalinova mati zavgūšno vdeležila cerkvenoga svetka vstajenja v Tiflisi, je Stalin pretrgao odnošaje s svojov materjov. Poslao je celo krajevnoj organizaciji zveze borbenih brezbožnikov pismo, v šterom je grajao stopaj svoje matere i poleg toga očitao, da je delo brezbožnikov v Kaukazi izredno pomenkливо. Na konci toga pisma, štero je v tom časi tisk objavvo, se glasi: „Moja mati je stara i njena vernost Bogi je za nas bedastoča. Znati pa moramo, da je zrasla v ozračji, kda je bila cerkvene potreba. Delati moramo zato, da se te vpliv ne razširi na mladino, ar bi potom bio naš komunizem zgūbleni.“ Malo časa za tem je Stalinova mati vmrla. Zapūstila je testament, v šterom je zapovedala, da jo morajo cerkveno pokopat i je svojo lastnino 9000 rublov zapūstila cerkvi v Tiflisi. Stalin je prepovedao spuniti testament. Pravoslavno dūhovščino je pri sklepi pokopa policija odstranila. Berič, ki je te bio šef GPU (policije) na Kavkazi — zdaj je ljudski komisar za notrašnje zadeve i glavni šef GPU — je dobo iz Moskve naročilo, da naj razpūsti versko občino v Tiflisi i zgrabi njenoga voditelja.

(TSJ.)

Nedela

po Risalaj devetnajseta.

Tisti čas gučao je Jezus poglavnikom popovskim, i farizeušom po prilikaj govoreći: spodobno je učinjeno kraljestvo nebesko k človeki kralji, ki je napravo gostúvanje sini svojemi. I poslao je sluge svoje zvati pozvane na gostúvanje; i ne so šteli priti. Pali je poslao druge sluge, govoreći: povejte tim pozvanim: ovo obed moj sam pripravio, teoci moji, i tučne stvari so spomorfene, i vsa so gotova: hodte na gostúvanje. Oni so pa zamúdíli: i ođišli so, niki na marof svoj, niki pa na trštvo svoje; ti drugi so pa spolovili njegove sluge, i z obšalnostjov ošpotane spomorfili so je. Krao pa, gđa bi to čío, razsrdo se je, i poslavlší svojo vojsko, pogúbo je lúdomorce one, i varaš njihov je požgao. Teda veli slugom svojim: gostúvanje je toti gotovo; ali ki so bili pozvani, ne so ga bili vredni. Ite zato vó na križopotje, i šterekoli najdete, zovte je na gostúvanje. I vó iđoči slugi njegoví na pot, vkúp so spravili vse, štere so našli, lagoonje, i dobre: i napunilo se je gostúvanje s sedećimi. Notri je pa prišao krao, da bi vido sedeće, i zagledno je tam človeka ne oblečenoga s svadbenim gvantom. I veli njemi: Prijateo, kakda si eti notri prišeo nemajoči gvanta svadbenoga? On je pa zanejmo. Teda je velo krao slugom: zvežte njemi roke, i noge, i vržte ga vu zvúnešnju kmico: tam bođe jokanje i zobno škripanje. Ar so vnođi pozvani; malo jih je pa odebranih. (Mat. 22, 1—14.)

Gostúvanje v prenešenom pomeni je združenje Sina božega s človečov naturov, to je včlovečenje Reči bože. Začnolo se je gostúvanje, gđa je prišeo Gospodov angel v Nazaret oznanit Mariji Devici novo veliko skrivnost, da postane mati boža. Spunilo se je pa, gđa je Gospod izdejno na križi, rekoč: „Spunjeno je.“

K božemi gostúvanji so vnođi pozvani. Ar je Bog poslao svoje hlapce: K Židovom je poslao svoje poroke, potem zadnjega i najvećšega poroka, Ivana Krstitela.

Gđa je bio obed že pripravljen, prišli so še apoštoli. Povabljeni pa so ne šteli priti. To je židovski narod. Ali v dugšom pomeni so vsi tisti, do šterih pridejo v teki stoletij Gospodovi odposlanci, pa so zavrnjeni i morebiti pomorjeni.

Ali vse to Gospoda ne zosaga. Ar pozvani v kršćansko občestvo neso šteli priti, je dao pripelati druge.

Kak se je Petrova mreža napunila z ribicami, tak se puni Gospodovo gostúvanje, sv. katolićanska Cerkev, z dobrimi i slabimi. Zđaj pústi Gospod oboje rasti do dneva žetve, gđa de svojim hlapcom — angelom zapovedao, da čistijo pleve z pšenice. Dobre pa slabe zove Gospod, ki je prišeo iskat grešnike, ne pravićnike. Paster je, ki je prišeo iskat zgúblene ovčice, paster, šteri zgúbleno ovco dene na rame i jo nese v ovcárno. „Dobre i slabe“ vabi smileno Oča, ki gleda, odkec i gđa pride zgúbleni sin, da de njemi šo proti, ga obine i ga znova pripela v varen dom.

Evangelij govori samo od ednoga, šteri je ne meo svatovskog oblacánja. Míslo je na Judeža lškarijota. Ali v tom ednom vidimo vse druge, šteri nemajo svatovskog oblacánja.

Pride den, gđa de Gospod prišao na gostúvanjski obed gledat svoje goste: pride den sodbe živih ino mrtvih.

Teda de pitao tiste, šteri nemajo svatovskog oblacánja: „Pri-

Glasi z bojišća.

Varšava se predala.

Nemške bombe so vužgale vnogo hiš v Varšavi i spoklale do jezero nedužnih lúdi. Branitelje Varšave so se borili še naprej do zadnjega i so odbili vnođo nemških napadov. Zavolo glada i zavolo toga, ka ranjenje neso mogli kam spravlati, so mesto predali Nemcom.

Baltske države v nevarnosti.

Selter zvúnešnji minister Estonske se je vrno potrt nazaj z Moskve. Rusija zbira vojsko na estonskoj meji i šće estonska pristanišća porabiti za svoje podmornice. Poleg Estonske bi Rusi zasedli še Latvo, Litvo pa naj bi zavsela Nemćija. Te načrt je stopo zđaj pred oči sveta. Estonsko krivijo, da je dala zavetje polskoj podmornici Ožel (Orel), štera je vujšla. Rusi krivijo tуди Estonsko, zakaj je neznana podmornica potopila te rusko ladjo „Metalist“. Rusija zahteva Oesel,

Dago i Mon otoke od Estonske, štere šće v tranjave spremeniti, ka bi vsem tújim ladjam na te način onemogóćila dohod k ruskim vodam. Stalin je v toj zavolovi nužno k sebi pozvao Ribbentropa, nemškoga zvúnešnjega ministra.

Bitka med angleškimi bojnimí ladjami i nemškimi bombnikí.

Na Severnom morji je 20 nemških bombnikov napadnolo del angleških bojnih ladj. Edna ladja se vničila, edna pa se poškodovala, eden nemški bombnik je dolstreljen i kotrige posadke so zgrablene.

Hitler ponúja mir.

Hitler je po radii ponúdo mir Angliji, šteroga naj sklne z Nemćijov i Rusijov potom, ka Polске, nega več. Da će ga ne sklne, de ona kriva krvnoga prelejanja.

Ruski i nemški častnici v pogovori od vojaških namenov.

Odlok glavnoga odbora JRZ.

Glavni odbor JRZ stranke je meo sestanek v Beogradu, šteroga se je z našega kraja vdeležo tуди dr. Klar, bivši poslanec. Odbor je sklno, da Jugoslavija ostane na stališći mirolúbnosti i popolne nepristranosti.

Vsa spravišća prepovedana na Hrvatskom.

Ban Hrvatske banovine je prepovedao zavolo hujskarije i napadov nešternih neodgovornih lúdi vsa spravišća, tуди zavupniški sestanki so prepovedani.

Komunistična stranka v Franciji razpúšćena.

Vlada je sprejela sklep, da se v Franciji razpústi komunistična stranka. Če bi francoska vlada to prle napravila, ne bi divjao boj niti prle v Španiji, niti zđaj. Podpiranje komunistov doma i obimanje komunistov v Rusiji, je nedogledne žalostne posledice rodilo. Komunistični spisi se tуди več ne smejo širiti po Franciji.

Mesto Sokola Junake.

Razpúšćeno Sokolsko društvo na Hrvackom se je zglastilo po svojem bivšem vodstvu pri-

jateo, kak pa si prišeo esi, i kak da nemaš svatovskog oblacánja?

Prijateo, katolićan, dete katolićanski starišov, kršćen i pre-rojen s svetim krstom, navćeni telikokrat v sveti verski navukaj, navdúšeni po teliki lepi sveti zgleđaj, kak je mogóće, da si tū brezi lúbežni do bliźnjega? Kak je mogóće, da si ne vzlúbo svojega Zveličara, da se nesi navdúšo za kat. Cerkev, da se nesi

predsedniki vlade dr. Mački, da bi ga prosilo za naklonjenost do Sokolskoga društva. Dr. Maček se je izjavio proti Sokoli, štero društvo ne domaće i je priporáćao društvo Junakov, štero je hrvacko društvo.

Anglija i Francija odklanjata mir Nemcov i Rusov.

Angleška i francoska vlada odklanjata od Nemcov i Rusov predlagani mir, v šterom naj od Polске niti guća ne bi bilo. Anglija i Francija se šćeta boriti, da potereta nadvlado Nemćije, štera jemle slobóćina malim državam.

Amerikanske bojne ladje v Europi.

Okoli sto ameriķanskih bojnih ladj je odplavaló v Lisbono v Portugaliji i se bodo v Europi zđržavale, dokeć ne mine bojna.

Estonska klonila.

Estonska je prepústila Rusiji za vporabo otoke Dalem, Osel, Kijumaja i Dago pa poleg Revala prostor za letališće i bojne ladje. Na Baltiřkom morji je Rusija najmoćnejša vodna sila s tem postala. Pogodba trpi 10 let. Ruske čete so se zđaj odmeknole od estonske meje na romunsko. Romunija se boji za Besarabijo i še tri letnike zove pod orožje.

navdúšo za jakosti, za istino? Kak je vse to mogóće?

Krivićen bo obmukno. Gospod pa je pravo hlapcom: „Zvežite ga na rokaj i na nogaj i vržite ga v zvúnešnju kmico, gđe bođe jok i škripanje z zobmi.“

Zvezani na rokaj nemre več vćiniti nikaj dobroga; zvezani na nogaj se nemre već vćiniti k Oči, kak se je vrno zgúbleni sin.

Podpišemo.

V čarnom okviru je prineso neki list znak ruske komunistične države: srp i klepać. Nad znakom je bilo zapisano: Dol ž njim. Pod znak pa: *Mi pod Kristušovov zastavom stojimo*. V popolnosti podpišemo. *Ka pomenita srp i klepać? Srp: sekaj glave! Klepać: razbijaj blagajne vmorjenih.*

Kaštige za znake i krike.

Naš g. ban je izdao prepoved, v smisli štere se ne smejo nositi znaki niti kriki glasiti, šterih namen bi bio širjenje mržnje proti šterokoli vojskúvajoćoj se državi ali pa širjenje navdúšenja za šterokoli vojskúvajoćih se držav. Mi smo nepristranski i se v boj v niķšo formo ne mešamo. Ki bi se proti prepovedi zagreši, plaća do 200 Din. kazni ali se kaštiga z 20 dnevniim zaporom.

10 zapovedi nemškoga vojaka.

Nemški vojski so dobili do rok sledeće 10 zapovedi: 1. Nemški vojak se bori viteško za zmagov svojega naroda. Zverinstvo i jalovo razbijanje ne vredno nemškoga vojaka. 2. Vojak mora biti uniformirani. Prepovedano se je boriti v civilnoj obleki. 3. Prepovedano je bujti sovražnika, ki se je vdao. Ravnotak je prepovedano bujti vpornika ali, vohuna, ar bo te dobo svojo kaštigo po sodnoj poti. 4. Prepovedano je slabo ravnati z bojnimí zgrablenci ali je žaliti; vzeti jim trbe orožje, načrte ali ris-

be. 5. Krugle dum-dum so prepovedane. 6. Rdeći križ je nedoteklivi. Z ranjenim sovražnikom trbe ravnati človeče. Vojaških dühovnikov i bolniřkoga osobja ne sme nišće zavirati pri zvršavanji njihovoga pozvanja. 7. Civilno prebivalstvo je nedotekljivo. Vojaki je prepovedano pleniti. Posebno mora prizanašati zgodovinskiim spomenikom, zgradbam i cerkvam. 8. Prepovedano je stopiti na neutralna

Matija Balažić:

Na križopotji življenja.

Nekdi gori nad Goricami se je zébralo nekaj domaćih dećkov v gorićkoj kleti, veselo so spevali pa juvkali, da so njuvi glasi vdarjali na vúha Lipiči.

„Idemo prek k dećkom, tū je preveć tužno,“ je pravo Lipiç, ki ne mogeo zđržati na mesti.

„Ita vúva, mŭva prideva vćasi za vama,“ je pravo Janček. Mogoće zadnjikrat gući z Lizikov i so stvarí, štere njoj more na samom povedati. Tūdi Lizika je bila vidno zadovolna, da njemi lahko na samom pove to, ka ne bi rada pravila pred drugimí.

Janček si je seo na klop kre stola prek od Lizike.

„Nekam tužna se mi vidiš gnjes,“ njoj je pravo Janček, gđa sta že oviva šla po klancigor.

„Slovo je pred dverami i žmetno mi je zapústiti vse to,“ ga je poglednola z globokimi očmi. Štelo se njoj je, da bi odprla dverice svojega srca na stežaj i sipala vse bogastvo svoje dūše v njegove rokó.

„Janček, zakaj so lúdje takši, da verjejo jeziki Salajove Manke i zđaj mené kunéjo. Jaz dobro znam, da se ti s svojim

tla i povzročiti mejne spopade.

9 Če pride nemški vojak v robstvo, pove svoje ime i svoj čin. V niķšem primeri pa ne sme izdati nikaj od svoje vojaške enote i ne sme gućati od vojaških, političnih i gospodarskih razmer v svojoj domovini. 10. Ne sme se upirati zapovedam svojih višjih.

Sv. Oča tolaži Polake

Pod vodstvom kardinala Hlonda se je poklonila sv. Oči skupina Polakov. Pri toj priliki je sv. Oča povzdignó plemenitost i junaštvo polskoga naroda, šteromi so većkrat že napovedali smrt, a on je vervaov v vstanjenje i to je tūdi vsele dobo. Tak bo tūdi zđaj. — Kardinal Hlond pa v svojem pastirskom pismi tolaži svoj narod i ga opomina, naj le ostane veren svojoj katolićanskoj veri.

Potúvanja v Moskvo.

Po zgledi Nemćije se edna država za drugov obraća na Moskvo. Komaj sta ođišla nemški i estonski zvúnešnjiva ministra, že je podpisala pogodbo z Túrćijov Rusija. Zđaj se gospodarsko poslanstvo z Latve pripravlja na pot. Rusko-nemška zveza, štera je prej tūdi že vojaška, sosednim državam Rusije nalaga nove izvilde v politici.

Nova prijateljska pogodba med Rusijov i Nemćijov.

Sept. 28. je nemški zvúnešnji minister podpisao novo pogodbo z Rusijov. Po toj pogodbi bo Rusija Nemćiji dobavljala surovine, ta pa Rusiji industrijske izdelke: stroje itd. Zednim sta določili stalno novo mejo na Polskom. Najveć Polakov okoli 21 milijonov dobi Nemćija, okoli 2 milijona pa Rusija.

Čast skazana branitelom Varšave.

Nemško vojno povelstvo je junaškim branitelom Varšave dovolilo, da lejko vsi podćasniki i prosti vojski idejo domo v svoje domove, oficirje obdržijo svoje sable i neso nigdi zaprti, nego se prosto gibljejo. Te pogoje so stavili Polaki i Nemci so je sprejeli.

Vmori.

V Zagrebi je neķak z sedmimi strelí vmoro policaja Savo Nikšića. — V Kranji je Bućan Ciril v Savo vrgeo svojo ženu i jo vtopo. — Pri Siski je 16 letni pastir Dangubić Jožef z nožom vmoro 17 letnoga pastira Turo-poljec Adama iz srdov.

visikim razumom ne smeš darívati za mené, i jaz sama se niķaj menje ne radújem tvojem cili, šteroga maš ti pred sebov, kak tvoja lastivna mati pa oča. Zato mi je žmetno, da ravno pri teh lúdeh ne najdem razmevanja. Zato se ognem, ognem daleć v svet. Kak bo tam, ne vem. To me na rahi plaši, a krepi me zavest, da je moja vest mirna i so moje rokó čiste, gđa idem zdomi. Vŭpam Janček, da me bo tvoja topla reć pa razmevajoća dūša sprejavala v neznane kraje,“ je pravila z mehkim glasom Lizika.

Jančeki je bilo, gđa je poslušao té njene mehke reći, da bi zjувkao na glas, a páli, da bi žalostno zajokao, da je vse to moglo tak priti. Čúdo se njoj je, da je gućala tak zrele reći, nadehnjene s tužnostjov. Čelo se njemi je nagrbaló i gledao je vednako pred sebe pa pravo:

„Lizika, dobro si vgonila. Meti prijatelja na sveti, ki bi delio tvoje trpljenje i se veselio tvojoj sreći, je redka dra-goća na poti življenja. Dostakrat pa more človek svoje gló-

Glasi iz Slovenske Krajine.

Navuk za tretjered sv. Franciška je 15. oktobra v Črensovcih po večernicaj. Večernice ob 2.

Napredüvao je g. Vatovec Rajmund, orožniški kapetan I. kl. v Soboti za majora i premeščen v Ljubljano k štabi. Čestitamó.

V bogoslovje je stopo g. Kreslin Martin iz G. Bistrice v Chieri v Italiji. Novi bogoslovec je kotriga družbe sv. Ivana Bosca. Bog daj stanovitnost.

Črensovci. Zapüstili sta nas gd. Petrić Elizabeta i Neža Olimpija učiteljici. Prva je premeščena k sv. Vrbanu pri Ptujih, druga pa je dobila dopust, da se dopuni v znanstvi na višjoj pedagoškoj šoli. V Črensovcje je imenuvana učiteljica g. Žižek Katica domačinka. — V Ljubljani v bolnici je vmro bivši učiteo Krizner. Molimo za njega.

Veselje v Franciji. Gospod Camplin nam pišejo 22. sept., da jih je obišlo veliko veselje, gda so te den dobili do rok Novine od 10. i 17. septembra i septemberski Marijin list. Z toga vidimo, da naše pošilatve dobivajo izseljenci v Franciji, samo ka kesnej. Zato pa če se Vaši tožijo, ka ne dobivajo listov, razlagajte tak, da je ne morejo kak prle pravočasno dobiti, dobijo je pa kesnej. Držimo zveze ž njimi.

Trnje. Vrnola se je k nam na svoje prvejšje službeno mesto gospa Grašaničova, učiteljica.

Naše molitve prosijo jezeri zapretih, preganjanih katoličancov, med temi tudi vnogi dühovniki, celo cerkveni visoki dostojanstveniki, ki trpijo velike krivice zavolo boja. So med njimi takši, ki so se vdeležili krasnoga kongresa Kristuša Krala v Ljubljani i zdaj v vozi ječijo. Molimo za nje.

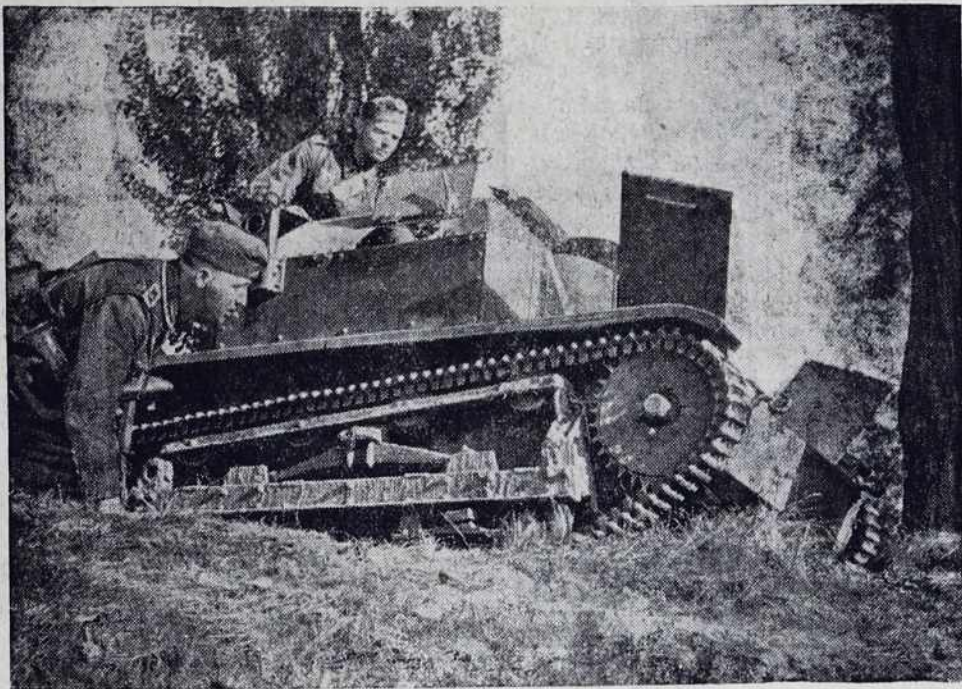
Žižki. Smrt občinskoga predsednika oče. V 81. leti starosti so zapüstili to skuzno dolino Horvat Antona, predsednika črensovske občine oca, Ivana. Pokojni so bili mirne narave, človek, šalivec, dober, zgleden krščenik i vseskozi zaveđen Slovenec, ki so v tom dobrom dühu vzgajal, tudi svojo deco i pasterke. Naši kršćanski listi so kak dobri prijatelje v toj hiši od negda. Sprevod se je vršo z velikov vdeležbov naroda v nedelo 1. oktobra. Pokojnoga dühó naj reši Rožnovenska Kralica trpljenja v

očišćilišća, njegove domače pa potolaži. Naše sožalje ostalim.

Trnje. Na Rožnovensko nedelo se je v Hancovoj pinteši ponovila bistrička igra — komedija — i to brez dovoljenja oblasti.

Nesreča mladoga Slovenca v Steeltoni v Ameriki. Lonis Dervarič, mladi Slovenec, ki dela v fabriki v Steeltoni, si je pri delu zvinó nogo, tak da mora nekolko časa ostati v posteli. Želemo njemi skorašnje ozdravljenje.

Don Boscove vzgojne metode ob priliki 50 letnice njegove smrti. Napisao Josip Radoha v hrvatskoj reviji „Život“. Glavna njegova skrb je bila skrb za mladino. Prva reč, štero je čüo gojenec, kda je vstopo v zavod, je bila: „Reši svojo dühó“. Ta reč je bila zadnja tudi te, kda je gojenec zavod zapüsto. Svojim pomočnikom je večkrat ponavljao, kak najležej dosegnjeo uspehe pri gojencih. Glavna skrb je bila vučence meti vsikdar pred oči. Pa tudi sam je skrbo za gojence. V svakoga je meo na skrbi, za svakoga se je zanimao i karao, če je vido, da ne na pravoj poti. Sv. Ivan Bosco je šteo, da se njegovi gojenci ravnajo po rečaj sv. Pisma: „Služite Gospodi v veselji“. Zato je v vsakšem zavodi skrb: Strah Boži, telovno delo, marljivo včenje, a pred vsem sveto veselje. Pri raznih veseljih

Poljski tank za dva moža se je zarino v zemlo i ga preiskavaju.

igrah je sam rad prišeo med gojence i se ž njimi igrao. Svoje gojence je vodo z v srce segajoćimi navuki, vodo s svojim zgledom. Posebno pažnjo je meo na gojence med prostim časom. Kda je opazo več gojencov vküp, je pozvao zdaj toga, zdaj onoga i ga na kakši način zaposlo. Sam je začno kakše nedužne šale i na te način zbrao okoli sebe vse i je na te način zaposlo tak, ka so nikaj slaboga ne mogli misliti. S svojim mirnim nastopom je znao vsikdar pomiriti tudi najhüjšje nasprotnike. Svetnik pa se je prijemao posebnih sredstev. To so bila: Razni navuki ne samo, da je je gučao, nego glavne misli je napisao na male listke i je razdelo med gojence. Gojencom je pisao lepa pisma, na šteta so njemi gojenci odgovarjali i se njemi razkrivali. — To so načini Don Boscove vzgoje. Kak v prvom zavodi, tak tudi v drugih, šteta so se ustanovili po njegovoj smrti, se poslužüjejo voditelje teh zavodov teh načinov i ne čüžno, da majo takše uspehe. V svakom zavodi se pač gojijo najlepše kreposti: nedužnost, skromnost i kršćanska lübeženost. — Gospodi Radohi, bogatomi sotrudniki naših listov, se toplo zahvalimo za poklonjeno razspravo i želemo, da bi düh sv. Ivana Bosca napuno mladino Slov. Krajine.

Gornice. Za novomešniški dar č. g. Jožefi Gjurani so darüvali iz Bridgeporta: Po 2 Dol.: Rev. M. J. Golob, župnik, Čeh Marija, Raj Marija; po 1

Dol.: Štefanec Ana, Žalik Martin-Bara, Tivadar Štefan st. i ml., Dominko Barica, Raj Ivan-Klata, Ritlop Jožef-Ana, Zagorec Jožef-Margeta, Radoha Bara, Horvat Jožef, Horvat Štefan-Ana, Berden Frank-Verona, Tratnjek Janoš-Verona, Hozjan Jožef-Bara, Horvat Štefan Zverov, Zver Ivan-Ana, Ošljaj Štefan-Magda, Gosar Vida, Virag Štefan-Helena, Špiclin Matjaš-Marija, Horvat Martin-Roza, Zdravec Martin-Kristina, Tkalec Matjaš, Premoša Marija; po 50 centov: Ferencak Marija, Zelič Matjaš-Treza, Smej Peter-Bara, Antolin Jurij-Orša, Zdravec Kata, Tkalec Štefan-Terezija, Taljan Mihal, Gerič Jožef, Kühr Janoš-Ana, Ošljaj Štefan-Katarina, Püčko Ana (Pohanca), Lutar Jožef (Lebarov), Kocet Ivan-Bara, Hozjan Mary-Rose, Hozjan Julija, Tratnjek Jožef, Krašovec Ivan-Bara, Zdravec Ivan-Treza, Püčko Jožef-Marija, Mesarič Ivan-Marija, Vegi Jurij-Marija, Čizmazija Ivan-Bara, Matjaš Štefan-Marija, Gerič Jožef-Ana, Stavnišky Marija, Šumen Štefan-Julija, Horvat Orša, Antolič Agata, Bohnec Magdalena, Bojneck Jožef-Ethelka, Collins Thomas, Horvat Alojzija, Nemec Frank-Marija, Boroko Barica, Ungvarsky Julija, Horvat Štefan-Marija, Markoja Štefan-Marija, Ferčak Štefan-Bara; po 25 centov: Malačić Frank-Ana, Legen Orša, Markoja Klara, Horyat Jožef, Kozma Marija. Iz Clevelanda: Gerič Matjaš, Trnje, 10 Dol. — Vsem slovenskim rojakom iz Amerike, ki so se me spomnili za mojo novo mešo z dari, se iz vsega srca zahvalüjem. Posebna zahvala naj vala gdč. Raj Mariji, ki se je najveć trüdila i Rev. M. J. Golobi župniki. Vsem vküper Bog plati. Jes se Vas pa spominam večkrat pri sv. meši i za Vas molim, naj Vas Bog ohrani tam v delšnjem sveti. — Gjuran Jožef, novomešnik.

D. Bistrica. Naša ves je začela preci živo delati. Nastavili so nekše novo društvo, v šteterom šćejo prej izobraževati dijaki, ki so komunističnoga mišljenja nas kmete. Pritegnoli so mali broj nepremišlene mladine, šteta na svojih sestankaj navdühüjejo z govori i deklamacijami sumlive vsebine. Vnogo zanimivoga smo že na tej sestankaj čüli. Posebno se na tej sestankaj odliküje naših par dekeo, ki edna od druge zna lepše deklamirati. Edna pravi v svojoj deklamaciji: da mi „gospodé nećemo!“ A one. Par mesecov so bile

V krsti krvi.

Angleži je svet fabrika, Francozi salon, Nemci vojašnica; što pa za cerkev božo? Anglež hlepä za dobićkom, Francoz za slavov, Nemeć za oblastjov; što pa hrepene za žrtvijov? Anglež šće meti od človeka hasek, Francoz njemi šće pokazati, ka je, Nemeć ga šće komanderati; što pa nešće nikaj drugoga, kak samo bratsko lübežen? Ta bratovska lübežen je evangelijs bodoćnosti. Ona je velika, jakostna protisila lažljivoj misli o nadčloveki i državi, šteta sloni na sili. Samo tisti kršćanski človek, ki je nositeo evangelijske sküpnosti, je tisti, ki more osloboditi človećanstvo zmote človeka, ki je nad vsemi drugimi i zmote vnožine, ki je vednaka živalsoj čredi. Te kršćanski človek, šteteroga podobä šće dnes sveti skoz časovne zmešnjave na vzhodi, bo premagao malika, tak zvane samostojne osebnosti, šteteroga je postavila na tron renesansa. Te kršćanski človek zanika prisilno družbo lüdi i njeje postavla naproti slobodno občinstvo düh, ki so združene z Bogom i po Bogi z veselstvom.

Naš čas primerjajo vnogi misleci s koncom staroga Rima. Po pravici! Pri tom pa ne smemo gledati samo na sence, ki so sküpne onoj dobi ino našoj. Mamó tudi svetle spodobnosti. Tüdi tistokrat so se merile sile zahoda i vzhoda z usodnov moćjov. Grčki i egiptovski navuki so prodrli do Partov i do Kitajcov. Staroindiska umetnost je prekoráčila Nil, blagovest Jezusa Kristuša pa je prišla do prestolnice vsega sveta, sedeža vse pokvarjenosti. Kak tista doba, je tudi dnešnja doba nasprotij, tokov i protitokov, razpadov i prehodov, pokvarjenosti i vmiranja, pa tudi mesijanskih oblüb i pričaküvanj. Bliža se obsodba sveta, nato pa njegovo vstajenje.

Človek, ki se je v svojoj prevzetnosti oddalio od svojega večnoga izvora, da bi dosegnó vrh z golimi svojimi naravnimi silami, je zaznamüvani od smrti, ki je začnola svoj krvavi ples na vseh frontaj. V krsti krvi se naraja znova kršćanski človek, kak je počüvao na prsaj božega Vućenika. Schubert.

Objavljeno v 210. št. Slovenca sept. 14.

Viničarski red.

Dolžnosti viničarja.

§ 11. Viničar je dolžen nastopiti službo ob doloćenom času z dogovorjenim števlom delovnih moći in dogovorjenim števlom živine. Dokler ima vinogradnik na posestvu delo, mora imeti viničar pogojeno številó ljudi in živine na razpolago izključno za dela na posestvu. Vinogradniška dela mora opravljati strokovno pravilno in ob pravem času ter dolžen vestno izpolnjevati vse odredbe vinogradnikove in nadrejenih uslužbenecov, ki se tičejo njegove službe. Viničar je glede vinogradniškega posvetva vinogradnikov zaupnik; takoj mora nazniniti vinogradniku vsako poškodbo na zemlji ali poslopih in mora zastaviti vse svoje moći, da obvaruje vinogradnika vsake štode, posebno štode po požaru, po tatvini na grozdju, sadju, krmih, drveh, stelji, orodju itd. Brez vinogradnikovega dovoljenja ne sme viničar nikomur oddati svojega stanovanja.

§ 12. Viničar in njegovi ljudje se morajo proti svojemü vinogradniku vesti dostojno in njemu in njegovim ljudem izkazovati primerno spoštovanje.

Dolžnosti vinogradnika.

§ 13. Vinogradnik je dolžen viničarja sprejeti v službo ob doloćenom času, mu izročiti dogovorjeno stanovanje in deputatno zemljo ter mu dajati dogovorjene prejemke za opravljeno delo. Izplaćilo sa mora vršiti konec vsakega tedna.

§ 14. Viničarjevo stanovanje naj po možnósti obsega kuhinjo, šrambo in za vsak zakonski par viničarjevih družin po eno sobo, pri rodbinah, ki imajo već kot štiri delovne moći, pa dve sobi. Stanovanje mora ustrezati spošnim higijenskim zahtevam in ne sme biti slabše, kakor so druga kmetijska stanovanja v dotićnem kraju. Tudi za pogojeno številó živine morajo biti na razpolago primerni hlevi. Posestnik mora primerno popravljati in vzdrževati postoplja na svoj račun.

boko trpljenje skrivati v najbolje skriti kot svoje dühó. Vnogi ljudje ne vejo, da je mladost cvet, šteta more na svetlost pa toplo sunce. Hrepnenje našega srca, šteta se razširi včasih v neskonćnost, mi siloma tajimo i skrivlemo celó pred svojim sosidom, kak da bi biló to nekaj pregrešnoga. Lüdje mislijo, da se vsakši smejoći pogled zamaže z nećistov mislijov i vsakša reč zasmrdi po grehi. Lizika, samä sva zdaj i si lahko poveva, da nikdar ne bilo med nama kaj takšega. Žrtve pa, šteta si prostovolno nalagaš na svoje rame, znä, da Bog ne pozabi. Trpljenje dostakrat okrepi človeka. Obogatena z novim spoznanjom i poglobljena s trpljenjom boš konči páli najšla svojo srečo domä.“ Janček si je globoko oddehno i se na rahi dotekno njene rokë.

Za časak je páli pravo dale: „Ravno zdaj me obhaja miseo i najhitrej si že tüdi sama spözuala, da so krotke žele najine mladosti bili znabiti samo zapelivi posveteki, šteta bi tebë pa menë znali zapelati v pogübo. Mogoće je biló vse to nevarno kak brv brezi opore. Spöznoo sam pa, da je bože pozvanje v meni moćnejše i za tem morem iti, če šćem osrećiti sebë pa druge. S tem, se mi vidi, da je postavljeno med naj šörko morje, na

šteterom se nemrejo već srećati najne želë. Vse to je moglo priti, gda se je to spoznanje bole vtrüdilo. Od telkih lepih pa nepozablenih hipov sküpne radosti nam ostane šće samo spomin kak sveteo sunćni trak v kmićnih vöraj našega življenja...“

Držao je njeno rokó v svojoj roki. Tak topla je bila. Tihu sta sedela. Za časak se je bridko nasmehnola Lizika:

„Zdaj te ne bom već ‚mešala‘, Janček. Tak dugo ostanem zdóma, dokeč ne zraste pri lüdeh trdno osvedoćenje, da jim nikak več ne zbegneš. Tüdi to je boža vola.“

Janček je sprevidó, da ga je ona dobro razmila i tüdi Lizika je čütala, da je Jančeki žmetno. „Lizika, če mi Bog da dosegnóti té cio, bom proso Boga, naj rosi blagoslov pa srečo na pot tvojeja življenja.“

Lizika ga je zahvalno poglédnola. Znala je, da gući z srcä. Nato sta se zdignola i šla gledat grozdje po goricaj. Lizika je dveri zaprla pa zaklenola za sebov.

Stopala sta pomali vdiljen po goricaj od trsa do trsa, gde je biló vse puno naklajenoga zreloga grozdja. Poglédnola sta zdaj té trs, zdaj onomi odščipnola nekaj jagod, a malo dale sta se stavila i odščipavala vtrgnjeni grozd. Vse puno je bilo grozdja:

rdeće, belo, čarno, lipovina, mo-drina pa rizling. V senci šörkih rjavih listov se je skrivale vse nabitó pa dišëće. Na trse je sipavaló zahajajoće sunce večerno zarjo i z grabe nasprotnoga brega pa je raseo mrak. Samä sta ne znala, gda sta prišla na vrh.

Lepi razgled se njima je ödpro pred oćmi, razgled, ki ga šće Lizika dozđaj nikdar ne opazila, čeravno je že večkrat bila tü. Na robu zapadnoga neba so se raztegnoli rdeći oblaki, šćista malo nad njimi pa je žarelo krvavo sunce. Od zhodne strani je prihajao hladen veter, listje na jegnjedaj se je razgibalo, se trgalo, sükalo i kapalo nakla. V dalećini se je srećila pa blesketala Múra v sunci; duge krpe njiv so se vleklo po ravnicu i nad njivami se je razvlekla nisika meglä i cestni prah se je vlegao po senožetaj kak dim. Negdi visiko na nebi sta brodila dva maliva oblacka. Mrak je zakrivao breg pa ravnicu. Po cestaj so hodili lüdje ali švügalis potačami. Od nek se je oglasilo veselo juvkanje. Sunce je šlo k enädi. Velka, rdeća krugla je žarela nad žarjavimi oblaki. Skragnji rob nasprotnoga brega, vsega obrašćenoga z logom, je zlatila žarka svetloba, da se ves lesketao. Srebernkasto listje visikih jegnjedov kre ceste je dregälo. (Dale.)

„HIZICKI DOMAČOJ“

Martin Kreslin, Torino, Italija. Preč. g. Klekl! Pozdravljeni! Hvala stokrat na rednom pošiljanji vaših Novin i Marijinoga lista. Tudi v tom bojnom časi smo je vsikdar dobili se v Turin, kde sam jaz. V zahvalo za to veliko dobroto vsakokrat, kda idem v baziliko Marije Pomočnice (sam daleč kak Bistrica od Črensovec), prosim Marijo Pomočnico milost, da naj vas šče ohrani vnoga leta, da bote vsikdar več dūš v dobrom življenji držali z vašim tiskom. Naznamim vam lepo vest, da 30. septembra odpotujem v Chieri, kde bom začno bogoslovje, zato bi vas proso, da mi ta pošiljate vaše lepe i dobre Novine, štere me zaistino vežejo z domovinov i z vsemi dragimi. Tudi g. Ritlop me je proso, da bi vam napisao v njegovom imeni, da tudi on redno vda bla Novine. Za to dobroto se vam zahvaluje i vas pozdravlja. Pozdravljam vas ešče ednok i vam želem vse dobro.

Benko Ivan, Turln. Pozdrave vam pošilam tudi jaz podpisani redni čitateo vaših listov i vam izrekam vso mojo hvaležnost za najlepše domovinsko delo, štero vi tak lepo delate z Novinami. Novine čtem pri g. Ritlopi i se vam zahvalim zato, da je pošilate. Tej listi nas vežejo najtesnej s predragov domovinov i posebi s Slovenskov Krajinov. V teh težkih časih pač naš mali narod potrebuje dob roga voditelja, da njemi kaže pot i cio i te voditeo ste Vi, g. Klekl! pravi poznanec našega ljudstva.

Ferčak Jožef, Valence en Brle. Velepoštivani g. urednik! Vu imeni Jezusa i Marije vas pozdravljam iz te dalne tujine. Zednim pa prosim ljuboga Jezusa, naj vam podeli to lūbo zdravje, štero je največji zaklad na tom sveti. Naj vas lūbi Bog ohrani šče dolgo let, da nam bote vrejūvali te naš dober slovenski list i ga pošilali nam izseljencom pa

Ka je čuo naš naglejūvač.

Lepi, septembarski dnevi so me spravili pokonci i začeo sam premišlavati, da bi malo odrino po sveti. Tak sam se ednoga lepoga dneva spravio i šo proti B... Pa prle kak pridem v to ves, začūjem, da negdi daleč v zraki ropoče eroplan. Zatem včas opazim edno žensko, štera strašno prestrašena beži po polskoj poti z bremenom na glavi. Premišlavlem, ka naj bi to pomenilo i počakam žensko, ki je med tem časom breme z glave že ta ličila. Vsa zasopla pribiži do mene i začne na vse goro kričati: gospod, gospod, bežite, bežite za božo volo. Ka se je pa zgodilo, ženska, za božo volo, da tak kričite, jo pitam. Pa ne vidite, mi kriči, tam gori, tam gori, je kazala vsa prestrašena proti nebi. To je nikaj, sam njoj začno dopovedavati, ali nikaj sam njoj ne moreo dopovedati, brez prestanka je klepetala, tak da sam ne moreo do reči. Na to je prišla kcoj edna druga ženska i začnola se je prava tekma

nas ž njim tolažili, ki smo v to hladnoj tujini. Pošilam pozdrav vsem izseljencom v Franciji. Pozdravljam svoje domače i celo ves Renkovce.

Pal Janez i žena Barica, Tkalec Matjaš i sestra Ana, vsi od Lipe, zdaj v Franciji. Pozdrav pošilamo g. urednik Novin. Hvalen bojd Jezus Kristus, s temi rečmi pozdravimo g. urednika i vam želem vse dobro od Boga. Lepo se vam zahvalimo na rednom pošiljanji listov, ki so nam na veliko veselje i tolažbo v to žalostnoj tujini. Pozdravlamo tudi g. dekana Jeriča i celo tōrjansko faro, najbolje pa našo rojstno ves Lipo i naše starše, brate, sestre i vso rodbino. Daj se nam dragi Bog včakati, ka bi mogli ešče ednok vsi zdravi i veseli vkūp priti.

V Bridgeport v Ameriko je srečno prišeo Bojnc Martin iz Bogojine. Starši so se jako razveselili prihoda svojega 9 let staroga sina, ki se je pripelao z ladjov Ile de France.

Na farnoj večerji v Bridgeportu je bilo vse jako veselo i zadovolno. Najlepša hvala vsem, ki so pripomogli, da se je vse tak lepo izteklo. Na njej se je pobiralo za potne stroške g. kaplani, ki pride na pomoč betežnomi g. plebanoši.

Odprla se je tjedenska verska šola v Bethlehemi. Pozvani so stariše, naj pošlejo deco v to šolo.

13 letnico zdavanja sta obhajala v Ameriki v Bethlehemi našiva domačina g. Traiber Frank i žena Ana, rojena Miholič. Zakonca živeta od prvoga dneva svojega zakona v istinskom krščanskom dūhi i lūbezni. Bog njima daj, da bi se včakala v najbolšem zdravju i zadovolnosti še dosta ženidbeni obletnic.

V Bethlehemi je bila operirana na slepiči Kovač Gizela. Operacija se je posrečila i je vūpanje, da Gizela v kratkom časi popunoma ozdravi.

med gučom. Nazadnje sam se že navolo toga klepetanja i kričanja, z šteroga sam nikaj ne razmo i sam njivi začno kregati rekoč: da je to grdo, da potnoga človeka ne pūstita do reči, sam njima dopovedavao, da nemam časa, da morem iti naprej, a da pa vse edno bi rad znao, ka je kaj novoga pri nji. Znajo gospod, kakša nesreča se je zgodila pri nas, pravi ta prva. Znajo gospod, mam botro, ka je rodila dete, pa znajo gospod, kak je prinasa navada, da botra more nositi jesti, pa znajo gospod, da se brez mleka nikaj neda napraviti, pa naj pomislijo gospod, kakša sūkešina je zdaj za krmo, tjeđen dni sam vkūper cedila mleko, da bi botri spekla gibanico, spravila sam dva litra vrnja i ga djala v klet na lado, kak mam to vsikdar navado. Pa znajo gospod, gda zajtra ščem nūcati vrnje, ka najdem notri v vrnji? Nesnago grdo nesnajžno podgajsko, ka je samo dugi rep vō držala, znajo gospod, malo sam

ne omedlela od nevole. Pa to šče te ne zadosta znajo gospod. Mož me je zavolo toga tak zbuo, da sam vse čarna po levom kraji. bar naj poglednejo gospod. O ne nebom gledao, sam se opravičavao na vse pretege, vej jes to tak vse verjem. Ka pa drugo kaj novoga pri vas? Znajo ka gospod, pri nas vse gučijo, ka de lekaj bojna, znajo gospod, naš amerikanar, ki je jako bogat mož, on ma nekše novine, pa znajo ka je pravo, da šče par dni pa nas vse spokolejo. Znajo, pravo je, da iz zraka doli strelajo i če kde koga vidijo na njivaj, da ga zraven doli strlijo. Zato sam tudi jes tak bežala doli ž njiv. Pri nas je več amerikanarov i šteri je to, pita ta druga ženska. Ve pa to je te kak njemi pravijo skresani, pravi prva. Te, vej te nanč četeti neve, pravi začūdeno druga, ne ka bi kaj znao, te se samo dosta slini pa trga pa sam nevej zakoj, on znam čaka V... na, ne zaman, ka ljudje takše nimake tudi poslušajo, mislijo ka tisti, šteri majo dosta penez pa bogastva, ka tisti vse znajo. Kabi, nori so kak tikvi, mislijo, ka či je velki pa pun blek, ka je te glava tudi puna, kabi pa, glava je trda pa zabita

Ka more edna doraščajoča deklina znati.

Lūbezen do dela.

Ne budi tak nespametna, da bi vervala, da je delo poniževalno! Nasprotno, če njemi mi damo od Boga določeni pomen, nas poplemeniti.

Kakšokoli izobrazbo maš, skrbi, da boš se pri vsakoj priliki razmela na ženskom deli v hiši i tudi detečoj sobi. Če se na to ne boš razmela, si neprillična, ne moreš voditi življenje žene. Ali si čemerna, če te tvoje male obveznosti zaposlujejo? Ali si nevoščena na svoje brate, šteri po končanom pouki popoldne ne krpajo svojih nogavic i nemajo nikšega opravka? Prva župa, štero samostojno pripraviš, prva jedila, štera postaviš pred svoje goste, so dragocenejša kak tak zvane dūhovite obravnave i pogovori.

kak keunica. Liki ka sam jes čula znajo gospod, pravi ta druga. Pa gospod, to ja lejko vrūjejo, to je pravo tisti... znajo on je buo štiri leta v bojni i je meo velko saržo, že ne vem na pamet kelko zvezd je meo na vsakom kraji, liki jih je meo dosta. Pa šteri je to, jes ga nemrem poznati. Eh ti nimača nora, ve pa to je tisti prsasti, ve ga pa ne poznaš? Na pa ka on pravi, sam se vmešao jes v reč. Ja znajo gospod, to vam nesmim vse povedati, samo to vam povem, ka je pravo, ka či v našo ves prileti edna štukova krugla, ka mu te vsi kmesti fertik. Pa znajo gospod, ka je šče pra... Eh, ka on zna, njoj zgrabi za reč ta prva. Te človek, začne kričati prva, on, on nikaj ne ve, to je edno velko i zapleteno omelo. On drugo nikaj ne ve kak črevle zbiksati pa mustače sūkati, on je v glavi vouteo kak pūjtra, vej pa on nikaj neve kak se svet sūče, či pa nikdar nikaj nechte. Tū sam prekino ženski i se poslovo od njevi, zato ka sam se že navolo jivi poslušati i sam nadalūvao svojo pot naprej. Napravo pa sam si svojo lastno sodbo, da vsi tisti, ki dostta gučijo, tudi dosta lažejo.

Hitro boš spoznala, da vernost do dužnosti rodi uspehe. Boš doživela, da odženeš z zdravim radostnim delom najhitrej mračno, težko razpoloženje. V tvojoj starosti se to gostokrat pojavla, da žalost obide dūšo i mrtvi telo. Čisto brez vsake podlage. To pomeni, da podlaga leži v tvojem telovnom razvoji. To so nevarni časi. Najbolše sredstvo, da je premagamo, je delo.

Žena, mlada deklina mora biti vsikdar razpoložena ne samo zavolo sebe, nego zato, ar more po svojem bitji vse lūdi okrepiti i razvedriti. Njim zlasti vala opomin sv. Pavla: „Veselite se vsikdar v Gospodi; pali pravim: Veselite se! Vaša blagost bodi znana vsem ljudem. (Philip. 4, 4.5.) (Dr. Csaba Margit.)

Pisma vojakov iz Slovenske Krajine, štera so v svetovnoj bojni pošilali uredništvu Novin.

Ta večezerna pisma so dokaz tiste povezanosti, štera je obstojala med Novinami i našim narodom i štera je rodila našo sloboščino.

Puhan Števan i Golob Števan, telefonista 13. pešp. z Bogojine. 1917. 27. V. Hvaljen bodi Jezus Kristus! Pozdrav pisani na risaosko nedelo. Zglasila se je pesem po širokom sveti, na samo risalsko nedelo, gda je spadnola rosa na zeleno travco. Pridi, prid i sv. Dūh pa nam v pameti kralūj, pošli to roso tudi na nas, ka nas okrejpi vsaki čas. Ta rosa risaoska naj bo vseli v naši srcaj zmagajoča, naj obladamo vsaki stopaj, šteri bi nas pelao v grej nazaj. Zato pridi sveti Dūj, pa nam v pameti kralūj, naj sprevidimo dobro i odūrimo hūdo. Zajtra, gda se je zvonilo Zdravo Marijo, te se je zbūdilo tudi najno srce, pa naj polijejo skuze, hitro staneva ino poklekneva, se prekrižiava vu imeni Oče, Sina i svetoga Dūha. Nadale prosiva sv. Dūha, naj nam dare poda, blaženoga mira i presveti pamet vsega sveta. Gda molitev opraviva, vstaneva i si pogovarjava, kak zdaj doma se vse veseli, gda sv. Dūha časti, najno srce se pa žalosti. Liki edno naj li veseli, ka naj sveti Dūj ne zapūsti. Zato si zaspeleva pesem, štero sva čula spevati vu našoj maloj cerkvi na risaosko nedelo: Pridi, prid i sv. Dūj, pa nama v pameti kralūj, naj preženeva vse skušnjave, štere do naj premagale. K sv. meši sva nej mogla iti, ar nama je slūžba ne dopūstila, liki mesto

risaoske predge si vzemeva naše slovenske Novine v roke i tam odnet si prečteva spisano predgo, štera naj nama okrejpi srca. Zatem si pa vzemeva malo knigo molitveno, z štere moliva za povrnenje narodov, za najne lūbe stariše, štere sya z žalostjov ostavila i za vse naše dūhovne pastire. Posebno za njij reditela, šteri ste nama poslali po svoji trūdaj Novine i cejluga leta snopiče, šteri nama dosta pomagajo na dūsi i tejlji. Nadale pa pozdraviva vse Slovence i čtevce Marijinoga lista, brate, sestre, zatem skleneva te mali pozdrav, šteri je pisani tam daleč nindri v Erdelskom. Ostaneva z lūbim Jezusom na vekomaj. Amen. Z Bogom naj ostanemo.

DOBRO VOLÓ IN BISTRO GLAVÓ.

Mikloš pride v oštarijo i si zapovej župo. Oštarija pridrega v hižo. Pogledne skoz okno, pogledne gosta i pravi: „Po dēždji diši.“ Mikloš vrže žlico z rok i zdejne: „I tudi tēk ma takši.“ Žakóc: „Vido sam takšega, ka se je pogrozo pa je pou vōre zdržao pod vodov.“ Prša: „Ka je tou. Jes sam vido takšega, ka ga je spoj vō nej vō bilo.“

Izpred okrož. sodišča v M. Soboti

Štúrger Jožef, hlapec v Žepovcih št. 22, ki je dne 4. marca 1939 vozil s senom naložen dvovprežni voz po banovinski cesti iz Stogovcev v Žepovce ter se pri prehitovanju pešca Škofiča Avgusta, delavca iz Mahovcev, ki je hodil v isto smer po svojem krajnem desnem robu ceste, premalo izognil z vozom težko sredini ceste tako, da so desne robne ročice voza le-lega obdrsnile in ga podrla na tla tako, da mu je kolo voza šlo preko leve noge ter s tem iz malomarnosti tako ogrozil varnost javnega prometa na cesti, da je s tem povzročil nevarnost za življenje i zdravje ljudi, ker je Škofič Avgust pri tem, ko mu je kolo pregazilo levo nogo, zadobil težko telesno poškodbo, zaradi koje poškodbe bo ostala leva noga, torej važen del telesa, trajno skažena, — je bil obsojen na 1 mesec in 10 din zapora, na plačilo zneska 1000 din Škofič Avgustu za bolečine in na povračilo ostalih zdravniških stroškov.

Luco Vilma, r. Krčmar, poljedelka v G. Petrovcih št. 2, ki je dne 4. maja 1939 pred okrajnim sodiščem v M. Soboti kot priča, ki ni prisegla, lažno pričala, je bila obsojena na 2 meseca strogega zapora in na izgubo častnih pravic za dobo enega leta.

Vsem delavcem v Franciji in njihovim svojcem na znanje.

Na prizadevanje izseljeniškega komisarijata v Zagrebu, je minististvo financ. odredilo, da bo na naši obmejni železniški postaji na Rakeku, zastopnik ministrstva za socialno politiko i narodno zdravje, odkupoval francoske franke od naših izseljencev, ki se vračajo iz Francije in sicer po kurzu 110 din za 100 francoskih frankov, brez odbitka. Izseljenci vračajoči se v domovino, naj imajo pripravljene dokumente, s katerimi se izkažejo, da so legalno, t. j. kontraktom in rednim potnim listom zapustili našo državo ter se vračajo v domovino.

Prosimo vse domače naših izseljencev, da obvestijo o tem vse svojce, ki se nahajajo v Franciji in se bodo vračali na zimo, v domače kraje.

Našim sezoncem in njihovim svojcem v vednost na znanje.

Z merodajnega mesta je prijela Zveza poljedelskih delavcev v M. Soboti vest, da je nemška vlada po prizadevanju naših merodajnih oblasti dovolila pošiljanje denarja preko banke „Verechnungskasse“ v Berlinu, tudi tistim delavcem, ki so ilegalno brez potnih listov prekoračili mejo in odšli na delo v Nemčijo. In sicer vsem brez izjeme po 40 RM mesečno. Dalje smeje vsi delavci brez izjeme, nahajajoči se v Nemčiji, vzeti s seboj čez mejo 10 srebrnih RM, ki jih bo Jugoslavensko bankarsko društvo d. d. v Mariboru in na Jesenicah in Putnik odkupovalo po 10 din. Prosimo vse svojce, ki imajo ljudi v Nemčiji, da jih o tem obveste, ko jim bodo pisali.

Zveza poljedelskih delavcev v M. Soboti.

Pošta.

Sreš Martin, Bratonci. Sreš Terzija ma 27, Kavasa Marta pa 23 50 din. duga. Cvornjek Augustin, Jerksheim. Prinas doma je mir i samo ništrem so šli kak vsako leto na muštre. Ne trebe vervati lažem. To verjemo, ka je hrana slaba i je dela dosta tam, ali pogodbo spunite, nede že dugo i te dobite bár plačano. Če bi pa prle prišli domo, ne vam je vert dužen nikaj dati. Odgovorite nam, kak ščete : ostati, ali priti brez zaslužka. — Zrim Franc, Kuzma. Heindler Antoni je ostalo lani v Franciji 4:50 din. Telko letos menje plača. — Krčmar Helena i pajdasice, Negernbōtel über Bad - Segeberg, Nemčija. Poslite nam naslov svojih domaćih, da nam oni plačajo naročnino. Novin ne moremo pošilati, če ne vemo, što plača. Parkrat je pošlemo, te pa stavimo. — Rigac Jožefa, Sv. Jurij p. Rogoševci. Letošnja naročnina plačana, na 1940. l. ostane 12:50 din. — Sračnjek Viktorija, Sv. Jurij. Za Šinko Viktora, Nemčija, plačano za 1938. l. 16 din, na letos ešče nikaj nesmo dobili. — Gomboc Jožef, Tešanovci. Lepoša Štefan je plačao pri nas 40 din. za Novine i M. list za letos. — Bakan Jožef, Dokležovje. Fraso Alojz je s prepisom plačao Novine za 1938. l. 1939. l. Na 1940. l. njemi ostane 16 din. — Poredoš Andrej, Mellinci. Za Balažic Ano sin plačao Novine i M. list za letos. Oboje mora dobiti. — Magdli Marija, Male Sredice 15. Na letos vse plačano i na 1940. l. ostane 36:50 din. — Farič Franc, Tropovci. Bejek Petri od deleža zračunali 40 din za letos, ostane njemi 75:50 din. naprej. Javi nam, jeli je pri tebi naročen ali je pri g. dekani dobo izplačano. K nam ne nikaj javo. — Gider Joško, Vančaves. Za Bežan Ivana i Šostarec Jožefa najšli legitimacije, tak da je vse vredi. — Cigūt Jožef, Renkovci. Litrop Jožefi je ostalo za 1937. l. 32 din. —